

іоритети розвитку національної економіки України: стратегія і перспективи

Для цього, держава повинна проводити реструктуризацію окремих великих банків, що мають обмежені фінансові проблеми; брати участь у капіталізації великих банків, яке повинно супроводжуватися жорсткими вимогами до них для уникнення проведення ними ризикових операцій; цілеспрямоване залучення іноземного капіталу. Разом з тим існує необхідність у формуванні вузькопрофільних кредитних установ, орієнтованих на кредитування реального сектору економіки; удосконаленні його банківського обслуговування (депозитно-кредитного та розрахункового) на основі розвитку конкуренції на банківському ринку.

Отже, як показує вітчизняний досвід та теоретичні напрацювання, банківська система стабілізується та почне активно розвиватися за проходження двох процесів:

1. Пожвавлення економічної активності промислового виробництва, що підвищить попит на банківські послуги, зокрема кредитні.
2. Збільшення прибутковості банківського сектору, оскільки це сприятиме залученню капіталу у банківську сферу, однак за кризових умов це досягається з участі держави.

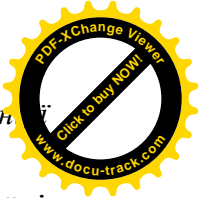
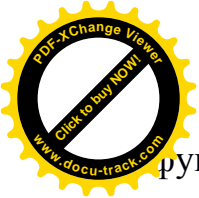
Отже, інвестиційна активність і в цілому економічна динаміка ще далекі від необхідного рівня і становлять загрозу для економічної безпеки держави. Зміна ситуації, що склалася, вимагає цілеспрямованих і скоординованих зусиль, як з боку банківської системи, так і з боку держави.

*Чвертко Л. А., к.е.н.,
доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки
УДПУ імені Павла Тичини*

СТРАХУВАННЯ ЯК МЕТОД МІНІМІЗАЦІЇ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ РИЗИКІВ ПІДПРИЄМСТВ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ

Досягнення максимальної економічної ефективності в індустрії туризму значною мірою визначається правовими та фінансовими умовами функціонування підприємств цього сектора економіки. Невід'ємним елементом ефективної роботи суб'єктів туристичного, ресторанного і готельного бізнесу є страхування підприємницьких ризиків. Адже високий ступінь ризикованості туристичної діяльності обумовлює необхідність використання страхових механізмів та забезпечення страхового захисту всім учасникам туристичного ринку.

Страхування дає змогу оптимізувати ресурси, спрямовані на організацію страхового захисту. Воно сприяє досягненню раціональної структури коштів, що спрямовуються на запобігання (або оперативне усунення) наслідків ризиків, які перешкоджають діяльності суб'єктів господарювання. Усі розвинуті країни вже давно запроваджують страхування на туристичному ринку для успішного

функціонування цієї галузі та державної економіки загалом.

Об'єктивна необхідність страхування у сфері туризму в Україні обумовлена динамікою туристичної індустрії, урізноманітненням видів та форм ризиків, що супроводжують туристичну активність, і ризикоутворюючих факторів у сфері туризму. При цьому, усю сукупність ризиків, що впливають на підприємства туристичного бізнесу та приймаються на страхування, поділяють на загальні та специфічні [1, с. 80-81]. До загальних, на думку дослідників, слід віднести вогневі ризики, які в міжнародній класифікації мають назву «FLEXA», та технічні ризики. Найбільш поширеними серед специфічних ризиків є ризик цивільної відповідальності підприємства перед споживачами послуг.

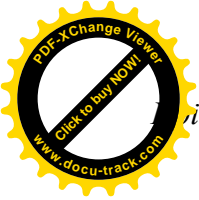
Ризики «FLEXA» – це ризики знищення або пошкодження майна внаслідок пожежі, удару блискавки, вибуху газу, падіння літальних апаратів, їхніх уламків або уламків їхнього вантажу. Страхові компанії відшкодовують збитки, що виникли як внаслідок безпосередньої дії вогню (пожежі), так і дії побічних явищ (тиск повітря або газу, тепло, дим).

Джерелом технічних ризиків є експлуатація технічних засобів та проведення будівельно-монтажних робіт, внаслідок яких може статися раптовий вихід з ладу машин, обладнання, порушитись технологічний процес внаслідок механічних поломок, помилок під час проектування, монтажу, пожежі, вибуху. Різноманітність варіантів прояву цих ризиків для підприємств ресторанного і готельного бізнесу, які на сьогодні є достатньо складними технологічними системами, спричиняє ймовірність нанесення збитків. Отже постає необхідність мінімізації таких небезпек за рахунок страхування.

Страхування технічних ризиків – це комплекс видів страхування, що включає страховий захист на випадок будівельно-монтажних ризиків, страхування машин від поломки, страхування електронного і пересувного обладнання, страхування інженерних споруд. Слід зазначити, що в Україні, на відміну від високо розвинених країн світу, зазначений вид страхування ще не набув належного розвитку.

Як зазначалось, серед специфічних ризиків, пов'язаних з діяльністю підприємств туристичного, ресторанного і готельного бізнесу, які забезпечуються страховим покриттям за окрему винагороду, є ризики цивільної відповідальності підприємства перед споживачами послуг.

Страхування відповідальності – це галузь страхування, предметом якої є майнові інтереси, що не суперечать законодавству України, пов'язані з відшкодуванням страхувальником заподіяної ним шкоди юридичній чи фізичній особі або її майну. Шкода, заподіяна третім особам, може бути наслідком діяльності чи бездіяльності страхувальника. Під майновим інтересом розуміють збиток, який поніс би страхувальник, якби його відповідальність не була застрахована.

іоритети розвитку національної економіки України: стратегія і перспективи

Страхування цивільної відповідальності застосовується у всьому спектрі надання туристичних послуг. При цьому може розглядатися збиток, нанесений підприємством туристичної індустрії туристу, туристом – підприємству туристичного, ресторанного і готельного бізнесу, перевізником – пасажиру, і навпаки.

До видів страхування відповідальності підприємств індустрії туризму і перевізників туристів можна віднести: страхування відповідальності перед третіми особами за невиконання зобов'язань; страхування цивільної відповідальності за шкоду майну інших осіб; страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів [2, с. 59].

Аналіз вітчизняної практики страхування підприємницьких ризиків підприємств індустрії туризму засвідчує слабкий розвиток цього сегмента ринку страхових послуг. Переважна страхових компаній більшість не мають спеціалізованих програм у страхуванні туристичного, ресторанного і готельного бізнесу, а в страхуванні туристів спостерігається високий рівень варіативності страхового покриття і вартості страхування. Досить часто туроператори для здешевлення вартості туристичних послуг співпрацюють зі страховиками, які пропонують дешеві страхові послуги і сумнівно організовані страхові програми.

Останніми роками у страховиків розгорнулася серйозна дискусія щодо правомірності включення до страхових випадків виникнення зобов'язань відшкодувати витрати, пов'язані зі шкодою для життя й здоров'я туристів внаслідок терактів. У результаті поліси одних страхових компаній, як правило потужних, містять такі випадки, інших – ні [3, с. 105].

Оскільки страхування і сфера туризму мають велике значення для розвитку економіки країни, вважаємо, що окреслені питання заслуговують на увагу та мають бути предметом вивчення з наступним законодавчим врегулюванням.

Значний потенціал розвитку туристичної, ресторанної і готельної галузей та очікуване зростання інвестицій у них, відкриває нові перспективи подальшого розширення спектру страхових послуг у цьому секторі страхового ринку та, як наслідок, досягнення додаткових переваг учасникам туристичного бізнесу.

Отже, діяльність суб'єктів господарювання у сфері туристичного, ресторанного і готельного бізнесу пов'язана з безліччю ризиків, тому виникає потреба в страховому захисті. Співпраця підприємств туристичної індустрії зі страховими компаніями надає можливість усім суб'єктам туристичного ринку бути максимально захищеним від будь-яких ризикових подій, що можуть статися у процесі їхньої діяльності. Для страховиків надання послуг зі страхування туристичного, готельного і ресторанного бізнесу забезпечить розширення страхового портфеля та зростання обсягу страхових премій.

Список використаних джерел:

1. Супрун А. А. Впровадження страхування туристичного, готельного і ресторанного бізнесу як фактор підвищення фінансової надійності страхових компаній / А. А.Супрун // Вісник Криворізького економічного інституту КНУ. – 2013. – № 2. – С. 79-85.
2. Михайлова Н. В. Особливості страхування відповідальності в туристичному бізнесі / Н. В. Михайлова, В. В. Карцева // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія : Економічні науки. – 2014. – Вип. 5.2. – С. 57-60.
3. Опанасюк Н. Захист прав українських туристів за межами України / Н. Опанасюк // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2014. – №4. – С. 100-108

Олейник Е.А., к.э.н.

*доцент кафедри маркетинга и управления бизнесом
УГПУ имени Павла Тычины*

РАЗВИТИЕ КРЕДИТНОЙ КООПЕРАЦИИ В АГРАРНОМ СЕКТОРЕ ЭКОНОМИКИ УКРАИНЫ

Развитие современного аграрного предпринимательства существенно сдерживает проблема его финансового обеспечения. Коммерческие банки не заинтересованы в финансировании такой категории производителей продукции, как мелкие сельскохозяйственные товаропроизводители, в частности личные крестьянские хозяйства, небольшие фермерские хозяйства и частные предприятия, считая более привлекательной сферу торговли, промышленности, переработки и др. К тому же, доступ отмеченных форм ведения хозяйства к кредитам коммерческих банков существенно ограничен или невозможен из-за высокого риска сотрудничества с ними, а также отсутствия гарантий возвращения средств.

Эффективность аграрного сектора в странах с рыночной экономикой базируется на трех основных составляющих. Во-первых, это система сельскохозяйственных обслуживающих кооперативов, которые, будучи уникальными формами взаимопомощи крестьян, позволяют им отказаться от услуг многочисленных посредников. Уникальность подобных кооперативов заключается в том, что крестьяне в них являются одновременно и владельцами, и пользователями (клиентами). Поэтому кооператив, которым они же и управляют, обслуживает только потребности своих членов-клиентов, предоставляет услуги исключительно своим членам и действует только в их интересах. Во многих странах кооперативы имеют статус неприбыльных (non-profit) организаций, поскольку действуют с целью помощи своим членам в ведении их крестьянского хозяйства. Обслуживающие кооперативы формируют систему снабжения и сбыта выращенной крестьянами в условиях настоящей рыночной экономики продукции.

Во-вторых, это совещательные службы, которые за незначительную, доступную плату позволяют жителям села получить необходимые